

ASPECTE CHEIE PRIVIND CONTABILITATEA ÎMPRUMUTURILOR

KEY ASPECTS OF LOAN ACCOUNTING

Autor: **Sorina POTORAC**

e-mail: potorac.sorina@gmail.com

Conducător științific: **Lilia GRIGOROI**

Academia de Studii Economice a Moldovei, Republica Moldova

Abstract. *Loan accounting involves opening analytical accounts by types of loans and debts. Keeping records provides users with relevant information to make decisions, identify risks and conclude on the likelihood of reimbursement. In order to insure the risks, the entity forms provisions that are accounted for as income or expenses for the period. In case of receiving a loan we will identify two components: the size of the loan and the borrowing costs.*

Keywords: loan, borrowers, creditors, provision, borrowing costs.

JEL classification: M41

Introducere

Sub aspect economic, interpretând prevederile Codului Civil [1, art. 1242], împrumuturile reprezintă operațiunea prin care debitorul obține bani sau alte bunuri fungibile de la creditor, asumându-și obligația să le restituie sau să le plătească la scadență și pentru o anumită plată sau gratuit. Deci, obiect al împrumutului pot constitui banii sau bunurile fungibile.

Conform SNC „Costurile îndatorării” [2, art. 4] împrumuturile includ creditele bancare și împrumuturile primite de entitate de la alte persoane juridice și/sau fizice pe o perioadă stabilită și pentru o anumită plată. Ori, potrivit SNC „Capital propriu și datorii” [3, art. 41] în cadrul împrumuturilor pe termen lung și scurt se evidențiază împrumuturile din emisiunea de obligațiuni, inclusiv împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile și alte împrumuturi.

Sursele intranet scriu că împrumutul a apărut din necesitatea stingerii obligațiilor dintre diferiți agenți economici [4]. Astfel, scopul principal al contabilității împrumuturilor ar fi organizarea și ținerea evidenței acestora la ambele entități, pe tipuri de împrumuturi, termene de rambursare, debitori/creditori, precum și raportarea de informații aferente împrumuturilor, pentru a identifica riscurile legate de împrumuturi și a concluziona asupra probabilității de rambursare.

În prezentul articol sunt examinate aspectele cheie ale contabilizării împrumuturilor acordate și a celor primite, exceptând creditele.

Metodele de cercetare utilizate

Prezenta lucrare științifică a fost elaborată având la bază prevederile actelor normative și a standardelor naționale de contabilitate aplicabile în domeniu. Informația a fost sintetizată din punct de vedere teoretic și aplicată în exercițiile corespunzătoare prin utilizarea metodelor generale de cercetare, cele ca: studiul documentar (manuale, acte legislative, pagini web) analiza și sinteza (cercetarea planului de conturi), deducția - reeșind din conceptele fundamentale.

Conținutul de bază

Împrumuturile acordate/primite se documentează prin contractul de împrumut. Așadar, contractul de împrumut generează simultan datorii la o entitate și active la altă entitate.

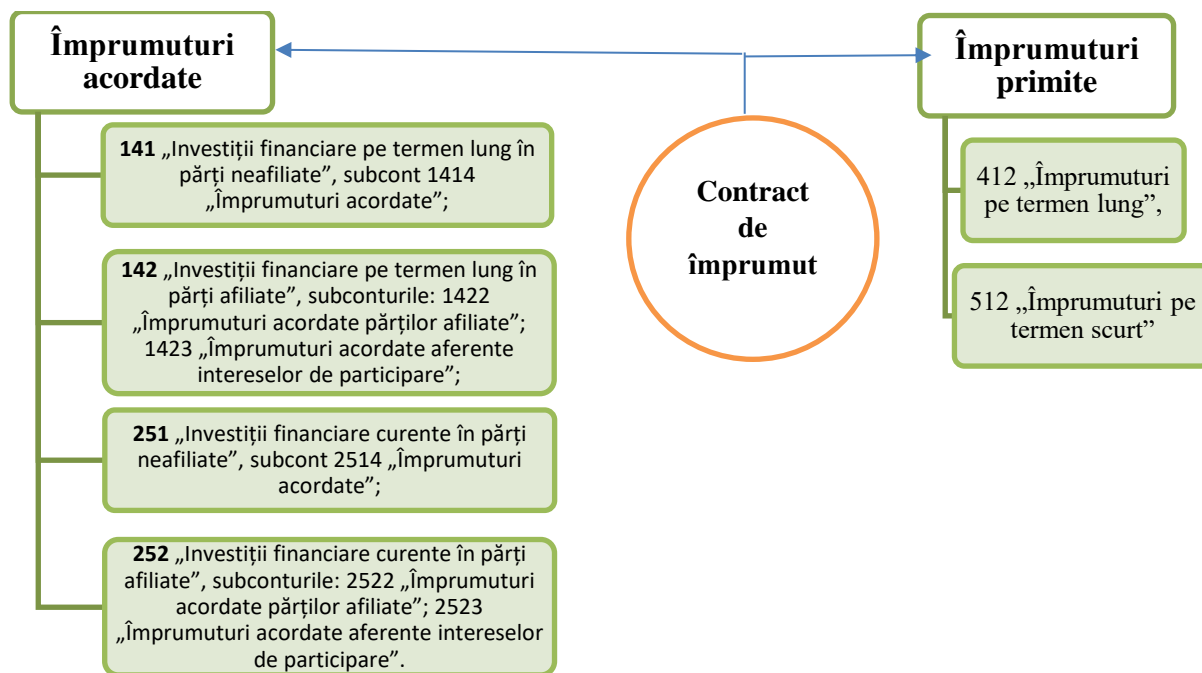
Deci, datoriile privind împrumuturile se înregistrează în urma tranzacțiilor sau evenimentelor anterioare, care rezultă din contractele încheiate. Recunoașterea datoriilor privind împrumuturile are loc în baza contabilității de angajamente în cazul în care există certitudinea că în urma stingerii

(decontării) unei datorii va avea loc o ieșire de resurse, purtătoare de beneficii economice și valoarea datoriei poate fi evaluată în mod credibil.

La rândul său, entitatea care acordă împrumuturi, deține depozite bancare, etc. va recunoaște și înregistra acestea drept investiții financiare.

În acest scop, este necesar ca organizarea contabilității să aleagă un sistem de conturi corespunzător, ce i-ar permite să facă distincții privitor termenele de acordare (termen scurt și/sau termen lung), gradele de afiliere (părți afiliate și părți neafiliate).

Planul general de conturi contabile [5] indică mai multe conturi referitor la împrumuturile primite și împrumuturile acordate, care se prezintă în figura 1.

Figura 1. Conturile pentru evidența împrumuturilor

Împrumuturile acordate se contabilizează ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului sau altor active (în cazul acordării împrumuturilor în natură). Rambursarea împrumuturilor acordate anterior se contabilizează ca majorare a numerarului, altor active circulante (în cazul acordării împrumuturilor în natură) și diminuare a investițiilor financiare.

Datoriile aferente împrumuturilor se înregistrează fie ca majorare a numerarului sau a altor active, fie ca diminuare a datoriilor respective concomitent cu majorarea datoriilor pe termen lung sau curente[6].

Înregistrările de bază se prezintă în tabelul 1.

Conținutul operațiilor	Înregistrările contabile pentru împrumuturile primite		Înregistrările contabile pentru împrumuturile acordate	
	Contul debitor	Contul creditor	Contul debitor	Contul creditor
Primirea/acordare de mijloace bănești	241, 242, 243, 244	412, 512	141, 142, 251, 252	241, 242, 243, 244
Primirea/acordare altor active	111, 112, 121, 122, 123	412, 512	141, 142, 251, 252	111, 112, 121, 122, 123...;

Rambursarea împrumuturilor primite/acordate	412, 512	241, 242, 243	241, 242, 243, 244	141, 142 (înainte de termen), 251, 252
La data raportării se determină cota curentă a împrumuturilor primite/acordate	412	512	251, 252	141, 142
Calculul dobânzilor aferente împrumuturilor	7221	5126	231	622
Reflectarea penalităților pentru întârzierea plății	714	512	231	612

Exemplul 1. La 01.03.N entitatea acordă un împrumut de 200 000 lei cu o dobândă de 20% anual pe un termen de 9 luni. La finele anului, împrumutul a fost rambursat împreună cu dobândă calculată cu întârziere de 10 zile. Potrivit contractului, pentru fiecare zi de întârziere se plătește amendă în mărime de 0,05% din suma împrumutată.

Vom întocmi următoarele înregistrări contabile:

1. Acordarea împrumutului:

Dt 251 Ct 242 – 200 000 lei;

2. Calculul dobânzii:

Dt 231 Ct 622 – 30 000 lei $\left(\frac{200\,000 \times 20\% \times 9}{12}\right)$;

3. Calculul amenzii pentru rambursarea întârziată a împrumutului:

Dt 234 Ct 612 – 1 000 lei $(200\,000 \times 0,05\% \times 10 \text{ zile})$;

4. Încasarea dobânzii:

Dt 242 Ct 231 – 30 000 lei;

5. Încasarea amenzii pentru întârziere:

Dt 242 Ct 234 – 1 000 lei;

6. Încasarea împrumutului:

Dt 242 Ct 251 – 200 000 lei;

În vederea asigurării riscului împrumuturilor acordate, entitățile de cele mai multe ori constituie provizioane[7]. Dacă suma împrumutată se rambursează la scadență, provizionul neutilizat se recunoaște drept venit al activității operaționale și va fi reflectat în contabilitate și în rapoartele financiare în mărimea respectivă [8].

Exemplul 2. La 1 martie N asociația a acordat unui membru al său un împrumut de 3 000 lei pe un termen de 6 luni. În conformitate cu politica de credit a asociației se prevede constituirea unui provizion în mărime de 2 %.

Prin urmare, suma provizionului va constitui 60 lei $(3\,000 \times 2\%)$ și va fi recunoscută drept cheltuială a activității operaționale.

Exemplul 3. La 1 martie N o persoană fizică a solicitat de la asociația X un împrumut pe termen lung în sumă de 50 000 lei pentru procurarea unui utilaj de uscare a fructelor. Rata dobânzii anuale a fost stabilită de 14 %, iar împrumutul va fi eliberat în două tranșe egale cu un interval de 60 zile. În conformitate cu politica de acordare a împrumuturilor a asociației, pentru eliberarea acestui tip de împrumut este necesar să se perfecteze un șir de documente: planul de afaceri, contractele de gaj, contractul de împrumut etc., fiind stabilite următoarele taxe și comisioane: taxa unică pentru suportul la perfectarea setului de documente – 100 lei; comision unic pentru examinarea

documentelor – 50 lei; comision pentru rezervarea mijloacelor bănești – 0,03% zilnic din suma rezervată; comision pentru rambursarea anticipată – 0,5% din suma rambursată anticipat.

Venitul în sumă de 150 lei (100 + 50) va fi reflectat în componența veniturilor anticipate curente la încheierea acordului preliminar. Incluziunea lor în componența altor venituri operaționale va fi efectuată pe măsura încasării mijloacelor bănești pentru serviciile specificate.

La 5 martie N persoana fizică a semnat contractul de împrumut și a primit prima tranșă a împrumutului solicitat în sumă de 25 000 lei. Suma rămasă a fost rezervată, percepându-se un comision în mărime de 450 lei (25 000 lei x 0,03 % x 60 zile). Această sumă va fi reflectată în componența altor venituri operaționale la sfârșitul fiecărei zile (luni), indiferent de încasarea banilor în cont, majorându-se creanțele clientului respectiv.

Să admitem că la 1 octombrie N persoana fizică a rambursat anticipat 5 000 lei din suma împrumutului. În conformitate cu condițiile contractului, a fost perceput comisionul pentru rambursarea anticipată a împrumutului în sumă de 25 lei (5000 x 0,5%) care se reflectă în componența altor venituri operaționale în momentul efectuării operației.

Un alt capitol al cercetării vizează contabilitatea datoriilor privind împrumuturile primite. Datoriile privind împrumuturile cuprind două elemente fundamentale: datoriile aferente principalului – mărimea împrumutului ce se recunoaște pe măsura primirii și datoriile aferente dobânzilor – plata pentru utilizarea resurselor financiare străine ce se recunoaște pe măsura calculării conform condițiilor contractuale în conformitate cu SNC „Costurile îndatorării” [2,9].

În cazul în care contractul de împrumut a fost încheiat în valută străină cu achitarea în lei la rata stabilită în contract, împrumutătorul lunar reevaluează soldurile și calculează diferențele de sumă cu prezentarea facturii împrumutatului [10].

Exemplu 5. La 9 aprilie N entitatea Y a primit un împrumut pentru achitarea datoriei pentru procurarea mijloacelor fixe în sumă de 1 800 000 lei pe un termen de 2 ani cu rata anuală a dobânzii de 18% care se calculează și se achită trimestrial. Dobânda se capitalizează.

În baza datelor vom întocmi următoarele înregistrări contabile :

1. Contractarea împrumutului:
Dt 242 Ct 412 – 1 800 000 lei;
2. Calculul dobânzii trimestriale aferente împrumutului:
Dt 7221 Ct 5126 – 81 000 lei ($\frac{1\ 800\ 000 \times 18\% \times 3}{12}$);
3. Achitarea dobânzii trimestrial:
Dt 5126 Ct 242 – 81 000 lei;
4. Capitalizarea dobânzii:
Dt 215 Ct 5126 – 1 800 000 lei.

Concluzii

Împrumuturile sunt o formă de finanțare externă a întreprinderilor la care acestea apelează în scopul realizării de investiții pentru creșterea durabilă. De aceea, în viziunea noastră, entitatea trebuie să analizeze anticipat ținând cont de posibilități - costurile îndatorării, pentru a alege ofertă avantajoasă la contractare. În cazul acordării cu împrumut, entitatea trebuie să cerceteze esențial cererea solicitantului-debitor pentru a se aprecia cu gradul de risc și ulterior cu mărimea provizionului. Iar contabilitatea celor 2 operațiuni de acordare-contractare trebuie să asigure documentarea faptică, înregistrarea tranzacțiilor cronologic, recunoașterea, evaluarea împreună cu toate celelalte etape ale ciclului contabil.

Referințe bibliografice

1. Codul Civil al Republicii Moldova, nr 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 82-86 art. 661 din 22.06.2002. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120080&lang=ro#
2. SNC „Costurile îndatorării”.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117850&lang=ro#
3. SNC „Capital propriu și datorii”.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117850&lang=ro#
4. Grigoroii L. colectiv de autori, Contabilitatea întreprinderii, Chișinău: Cartier, ed. a II-a, 2017. 632 p. ISBN:978-9975-86-139-7.
5. Planul general de conturi contabile. http://www.contabilitate.md/pdf_art/49-117.pdf
6. GROSU, V., Perspective și limite în procesul de armonizare financiar-contabilă. TipoMoldova, 2010.
7. MATEȘ D., COSTEA C.D., Studiu privind noile reglementari privind provizioanele în sectorul bancar, 2009, 19, pp. 150-159
8. BALTEȘ N., CIUHUREANU A., Contabilitate financiară, Ediția a IV-a, ed. Univ. „Lucian Blaga” din Sibiu, 2014, p.370
9. MATEȘ, D., BOSTAN, I., MOTREA, D.M., GROSU V. AND SOCOLIUC, M. Politici și tratamente contabile privind recunoașterea și evaluarea activelor și datoriilor curente, Studia Universitatis Vasile Goldiș, Arad - Seria Științe Economice, 2011, Vol. 21, Issue 2, pp. 46-57.
10. GRIGOROI L. colectiv de autori, Contabilitatea întreprinderii, Chișinău: Editura Cartier, 2011. p. 508